

Nr 19

Utlåtande i anledning av väckta motioner om ett enhetligt identifieringsljus på utryckningsfordon i de nordiska länderna.

Tredje lagutskottet har behandlat två inom riksdagen väckta och till lagutskott hänvisade motioner, nr 74 i första kammaren av herrar *Svenungsson och Sveningsson* och nr 99 i andra kammaren av herr *Thylén m. fl.*

I motionerna, som är likalydande, hemställes ”att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att Kungl. Maj:t vidtager åtgärder för införandet av ett enhetligt identifieringsljus på utryckningsfordon i Norden”.

Motionärerna erinrar om att bestämmelserna om lyktor på utryckningsfordon är olika i de nordiska länderna och framhåller att bl. a. införandet av högertrafik i Sverige kommer att kräva större enhetlighet.

Beträffande motionernas fullständiga innehåll hänvisar utskottet till motionen II: 99.

Gällande bestämmelser

Enligt *vägtrafikförordningen den 28 september 1951* förstås med utryckningsfordon ambulansbil samt motorfordon, som är avsett att användas av brandväsendet vid eldfara, av brandkår eller spårvägs- eller järnvägsföretag för att bereda hjälp vid eller förhindra olycksfall eller för att undanröja trafik hinder eller av polis- eller tullpersonal i brådskande tjänsteutövning (1 § 4 mom.). I 41 § 2 mom. stadgas att förare av utryckningsfordon i trängande fall äger påkalla fri väg för fordonet. För sådant ändamål skall signal ges med särskild larmanordning och framtill på fordonet föras minst en lykta med *kraftigt rött sken* framåt. Det åligger annan vägtrafikant ävensom förare av spårvagn, som icke framgår på särskild banvall, att i god tid om möjligt lämna utryckningsfordon fri väg då så påkallas.

Enligt väg- och vattenbyggnadsstyrelsens anvisningar skall skenet från lykta som avses i 41 § 2 mom. vara fast. Emellertid får på utryckningsfordon användas lykta med blinkande (roterande) rött sken som komplement till lykta med fast rött sken. Sådan lykta bör enligt anvisningarna vara anbringad upptill på fordonet på sådant sätt att skenet är synligt från alla håll.

Bestämmelser om utryckningsfordon och om företrädesrätt för sådana finns även i de övriga nordiska ländernas trafiklagstiftning. Vad beträffar den i motionerna aktualiserade frågan om identifieringsljus må nämnas följande.

Den *danska færdselloven af 24. maj 1955* innehåller bestämmelse om att vägfarande skall lämna utryckningsfordon fri passage när de ger sig till känna genom ljud-

och ljussignaler som fastställts av justitieministern. I en anslutande av justitieministeriet utfärdad bekendtgørelse af 28. august 1964 har föreskrivits att utryckningsfordon skall vara försett med en eller flera av statens biltilsyn godkända lyktor, som synligt från alla håll visar *blått blinkande ljus*, samt med ett klart ljudande, tvåtonigt, automatiskt verkande signalhorn.

Den *finska förordningen den 4 oktober 1957 om vägtrafik* föreskriver att förare av utryckningsfordon i trängande fall äger påkalla fri väg för fordonet. För sådant ändamål skall signal ges med särskild larmanordning och framtill på fordonet föras minst en lykta med *kraftigt rött sken* framåt. Med stöd av motorfordonsförordningen, som innehåller bestämmelser om bl. a. fordons konstruktion och utrustning, har ministeriet för kommunikationsväsendet och allmänna arbeten i beslut den 29 november 1957 gett föreskrifter om verkställighet av förordningen. I dessa föreskrifter stadgas att utryckningsbil bör framtill på synlig plats ha en effektiv lykta som visar *rött blinkljus*.

Enligt de *norska trafikregler av 26. april 1957* skall förare av utryckningsfordon genom särskilt varsel ge till känna att det bör lämnas fri passage för fordonet. Varslet kan ske bl. a. genom användande av flertonigt signalhorn eller ljus. I tillämpningsföreskrifter till reglerna stadgas att utryckningsfordon skall vara försett med lykta som kontinuerligt ger *blinkande blått ljus* åt alla sidor (beträffande motorcykel framåt och åt sidorna).

Utöver de nu nämnda grundläggande bestämmelserna finns ett flertal detaljbestämmelser om ljusstyrkor, blinkfrekvenser m. m.

Det må anmärkas att bestämmelser finns också beträffande lyktor med blinkande sken på fordon som används i väghållningsarbete m. m. Även i fråga om dessa bestämmelser föreligger vissa skiljaktigheter mellan de olika länderna.

Nordisk vägtrafikkommitté

Enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 9 december 1960 har tillkallats svenska ledamöter att ingå i en nordisk kommitté med uppgift att utarbeta förslag till gemensam vägtrafiklagstiftning för Danmark, Finland, Norge och Sverige. Vid uppdragets fullgörande skall inte endast eftersträvas gemensamma trafikregler i inskränkt bemärkelse utan även enahanda bestämmelser om motorfordons utrustning samt vägmärken, trafiksignaler och liknande.

Kommittén har under år 1966 avgivit betänkande med förslag till enhetliga trafikregler (NU 1966: 2 och 3). Förslaget omfattar förutom definitioner och egentliga trafikregler, dvs. sådana som närmast gäller uppträdandet i trafiken, även grundläggande bestämmelser om markering på väg, vägtrafiksignaler och tecken av polisman. Förslaget avser däremot inte den i utredningsuppdraget ingående frågan om fordons utrustning. För arbetet med utrustningsbestämmelserna har kommittén enligt vad i betänkandet anges med respektive departements samtycke under år 1963 tillsatt en teknisk undergrupp, som till kommittén överlämnat vissa förslag till enhetliga regler på detta område. En fullständig samordning sägs komma att ta myc-

ket lång tid. Bestämmelserna är i hög grad beroende av administrativ — tekniska riktlinjer och detaljföreskrifter i varje land. Bl. a. med hänsyn härtill har kommittén i skrivelser den 19 november 1965 till respektive departement ansett det mest ändamålsenliga vara att det fortsatta samordningsarbetet på detta område utförs av den tekniska gruppen direkt under respektive departement. Kommittén framhåller att det oavsett i vilken form detta arbete kommer att bedrivas är angeläget att vissa utrustningsbestämmelser, som har nära anknytning till egentliga trafikreglerna, snarast möjligt samordnas. Särskilt gäller detta bestämmelserna om fordons belysning.

Ett av de ovannämnda förslagen som den tekniska undergruppen överlämnat till kommittén avser enligt vad utskottet erfarit frågan om enhetliga identifieringsljus på utryckningsfordon.

Enligt uppgift i årets riksdagsarbete beräknas arbetet pågå under hela år 1967.

Utskottet

Som framgår av den föregående redogörelsen gäller i de nordiska länderna olika bestämmelser i fråga om de särskilda lyktor som skall föras på utryckningsfordon. I Sverige skall sådan lykta visa rött fast sken; lykta med blinkande (roterande) rött sken får dessutom användas som komplement. De finska bestämmelserna föreskriver rött blinkljus. I Danmark och Norge skall lykta på utryckningsfordon visa blinkande blått ljus.

I motionerna hemställs att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t skall anhålla att åtgärder vidtas för införande av ett enhetligt identifieringsljus på utryckningsfordon i Norden.

I Nordisk vägtrafikkommittés uppdrag att utarbeta förslag till gemensam vägtrafiklagstiftning i Danmark, Finland, Norge och Sverige ingår även att söka få till stånd gemensamma bestämmelser om fordons utrustning. Enligt vad utskottet erfarit har en av kommittén tillsatt teknisk undergrupp redan bearbetat frågan om lyktor på utryckningsfordon och till kommittén överlämnat förslag till enhetliga regler på detta område. Förslaget övervägs nu inom kommittén. Då åtgärder, som är ägnade att leda till att motionernas syfte blir tillgodosett, sålunda redan är vidtagna är något riksdagens initiativ i frågan inte erforderligt. Utskottet vill dock framhålla att genomförandet av högertrafikreformen i Sverige gör det angeläget att enhetliga bestämmelser införs så snart som möjligt. Även frågan om likformiga bestämmelser beträffande lyktor på fordon i väghållningsarbete m. m. synes böra beaktas i sammanhanget.

Utskottet får på grund av vad sålunda anförts hemställa,

att förevarande motioner, I:74 och II:99, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 14 mars 1967

På tredje lagutskottets vägnar:

ERIK ALEXANDERSON

Vid detta ärendes behandling har närvarit:

från f ö r s t a kammaren: herrar Alexanderson, Svante Kristiansson, Knut Johansson, Ebbe Ohlsson, Nils-Eric Gustafsson, Åkesson, Wirmark och fru Landberg;

från a n d r a kammaren: herrar Levin, Johansson i Torp, Nyberg, fru Torbrink, herrar Grebäck*, Svenning, Hamrin i Kalmar och Bengtson i Solna.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.